

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând recursul depus de Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu,

în cauza în contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Eremia împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la constatarea încălcării termenului legal de furnizare a informațiilor oficiale, obligarea furnizării informațiilor oficiale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare, s-a casat integral hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Vitalie Eremia,

constată:

La 02 mai 2019, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la constatarea încălcării termenului legal de furnizare a informațiilor oficiale, obligarea furnizării informațiilor oficiale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 02 aprilie 2019, prin intermediul cancelariei Comisiei Naționale a Pieței Financiare a fost înregistrată cererea solicitantului de informație Vitalie Eremia, prin care a solicitat furnizarea informației despre starea Fondului pentru Privatizare „Exiton-Invest”, înregistrată de Camera Înregistrării de Stat la 29 septembrie 1995, cu nr. 10306381 care activează în baza Licenței Comisiei de Stat pentru Piața Hârtiilor de Valoare (Licența nr. 43 din 05 octombrie 1995) și a Ministerului privatizării și administrării protecției de stat (Licența nr.55 din 12 octombrie 1995) și a bonurilor patrimoniale investite de către fondatorii trustului.

Cererea privind accesul la informație a fost recepționată de către deținătorul informației Comisia Națională a Pieței Financiare, la 02 aprilie 2019, și înregistrată sub nr. 8.

Cerințele respective au fost generate de faptul că, la 21 octombrie 1995, persoana fizică Vitalie Eremia, ca fondator al trustului, pe de o parte și Fondul de Investiții pentru Privatizare „Exiton-Invest” a fost semnat contractul de instituire a trustului nr. 000186. Însă, de la data semnării contractului de instituire a trustului și până la ziua adresării cererii Vitalie Eremia nu a fost informat niciodată despre soarta societății nominalizate, nu a fost invitat nici la o adunare a societății și nu a primit niciun raport de activitate al societății.

Astfel, a apărut necesitatea de a stabili starea Fondul de Investiții pentru Privatizare „Exiton-Invest”. Pentru a determina starea Fondului de Investiții pentru Privatizare Exiton-Invest. La 02 aprilie 2019, în adresa Comisiei Naționale a Pieței Financiare a fost expediată cererea privind accesul la informație în baza articolelor 11 și 16 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000.

Comisia Națională a Pieței Financiare urma să examineze cererea și să elibereze un răspuns în termen de 15 zile lucrătoare. Însă, până la 23 aprilie 2019, solicitantul nu a primit răspuns complet cu privire la solicitările sale. Dealtfel, nu a primit nici înștiințare privind prelungirea termenului de prezentare a informațiilor solicitate cu 5 zile.

În atare circumstanțe, reclamantul Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a solicitat:

- admiterea acțiunii;
- constatarea încălcării termenului legal de furnizare de către Comisia Națională a Pieței Financiare a informațiilor oficiale;
- obligarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare să furnizeze informația despre starea Fondului pentru Privatizare „Exiton-Invest”;
- încasarea din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul său a sumei de 1 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului legal de furnizare a informațiilor oficiale;
- compensarea din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 250 de lei.

La 20 august 2019, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a depus cerere de concretizare a acțiunii, conform articolului 60 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat:

- admiterea acțiunii;
- constatarea încălcării termenului legal de furnizare de către Comisia Națională a Pieței Financiare a informațiilor oficiale;
- încasarea din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul său a sumei de 1 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului legal de furnizare a informațiilor oficiale;
- compensarea din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 250 de lei (f.d. 18).

Prin hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea depusă de Vitalie Eremia.

S-a constatat încălcarea termenului legal de prezentare de către Comisia Națională a Pieței Financiare a informațiilor oficiale.

S-a încasat din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul lui Vitalie Eremia suma de 200 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului de prezentare a informațiilor oficiale solicitate.

S-a încasat din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul lui Vitalie Eremia suma de 1 500 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Eremia s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 29, 32-35 recto-verso).

Prima instanță și-a motivat soluția în baza art. 189 alin. (2) din Codul administrativ, art. 34 alin. (1) și (2) din Constituție, art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (1) și (2), art. 10 alin. (1)-(3), art. 11 alin. (1) pct. 1)-6) și art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a reținut că despre existența răspunsului emis de Comisia Națională a Valorilor Imobiliare asupra cererii sale din 02 aprilie 2019 reclamantul Vitalie Eremia a aflat abia în cadrul ședinței de judecată din data de 15 august 2019. Or, din înscrisurile anexate și cercetate în ședința de judecată nu rezultă că acest răspuns a fost expeditat reclamantului.

Din acest considerent prima instanță a constatat că, în speță, furnizorul informației oficiale a încălcat termenul de 15 zile lucrătoare pentru a furniza petiționarului informația solicitată.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare.

S-a casat integral hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Vitalie Eremia (f.d. 60, 61-69).

În consolidarea deciziei emise instanța de apel a reținut că Vitalie Eremia a înaintat o acțiune în constatare, în temeiul articolului 206 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ. Însă, prin prisma articolului 208 alin. (5) din Codul administrativ acțiunea în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Potrivit materialelor cauzei și a explicațiilor reprezentantului Comisiei Naționale a Pieței Financiare, care nu a negat inițierea procedurii administrative de către Vitalie Eremia, la caz, nu a fost depusă către autoritatea publică o cerere prealabilă în constatarea faptului solicitat de către Vitalie Eremia în prezenta acțiune.

Astfel, instanța de apel a conchis că acțiunea în constatare înaintă de Vitalie Eremia cade sub incidența prevederilor articolului 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ și urmează a fi declarată inadmisibilă.

Mai mult ca atât, până la adresarea în instanța de contencios administrativ, Vitalie Eremia nu s-a adresat, conform articolelor 10 alin. (2) și 60 alin. (3) din Codul administrativ cu cerere prealabilă, prin care să solicite acordarea despăgubirilor de ordin moral. Or, decizia autorității publice privind admiterea sau refuzul acordării despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală constituie un act administrativ individual.

La 31 ianuarie 2020, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 70).

La 06 martie 2020, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului împotriva deciziei din 29

ianuarie 2020 a Curtii de Apel Chişinău, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei decizii noi prin care să fie respins apelul depus de Comisia Naţională a Pieţei Financiare şi să fie menţinută hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătorei Chişinău, sediul Rîşcani (f.d. 75-77 recto-verso).

Argumentele recursului în esenţă se rezumă la reiterarea temeiurilor de fapt şi de drept ale cauzei, suplimentar invocând că în opinia sa instanţa de apel eronat a ajuns la concluzia inadmisibilităţii acţiunii din motivul nerespectării procedurii prealabile stabilite de articolele 60 alin. (3), 166 şi 167 alin (4) din Codul administrativ. Or, în litigiul dedus judecăţii respectarea procedurii prealabile constituie o chestiune de discreţie a solicitantului informaţiei, care în temeiul prevederilor articolului 23 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 poate formula o cerere prealabilă faţă de deţinătorul informaţiei în vederea satisfacerii cerinţelor invocate în cererea privind accesul la informaţii, fie se poate adresa direct în instanţa de judecată, în vederea apărării drepturilor sale constituţionale privind accesul la informaţie.

În opinia recurentului, în speţă, urmează a fi aplicate prevederile Legii nr. 982 din 11 mai 2000, care este o lege specială în raport cu prevederile Codului administrativ, deoarece ultimul nu reglementează litigiile privind accesul la informaţie.

Recurentul a considerat concluziile instanţei de apel ca fiind contradictorii, or, deşi aceasta menţionează că prevederile Legii nr. 982 din 11 mai 2000 au devenit caduce, prin efectul intrării în vigoare a Codului administrativ, face trimitere la aceste norme şi le aplică.

Interpretarea greşită de către instanţa de apel a tipului acţiunii în contencios administrativ a fost succedată de concluzia eronată privind necesitatea respectării procedurii prealabile.

Succesiv, reprezentantul recurentului a menţionat că în sensul articolului 208 alin. (1) din Codul administrativ, procedura prealabilă până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ urmează a fi respectată doar în cazurile prevăzute de lege.

Astfel, sintagma „în cazurile prevăzute de lege” impune aplicarea legii speciale ce reglementează obiectul acţiunii. Respectiv, articolul 21 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 acordă reclamantului posibilitatea de a alege modalitatea de a ataca pe cale extrajudiciară sau direct în instanţa de contencios administrativ acţiunile furnizorului de informaţii ce îi lezează un drept sau interes legitim.

În acest sens este imperios că în sensul articolului 22 alin. (3) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000, în cazul când deţinătorul informaţiei nu deţine un organ ierarhic superior, toate acţiunile privind accesul la informaţie sunt adresate instanţei de contencios administrativ competente.

În speţă, Comisia Naţională a Pieţei Financiare nu dispune efectiv de un organ ierarhic superior, fiind responsabilă pentru activitatea sa doar în faţa Parlamentului Republicii Moldova, iar această circumstanţă exclude necesitatea respectării procedurii prealabile.

În aceeaşi ordine de idei, reprezentantul recurentului a opinat că, deşi, prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat acordarea unei despăgubiri de ordin moral, acest fapt nu implică necesitatea respectării unei proceduri prealabile, odată ce prezenta acţiune în contencios administrativ este în realizare şi nu implică necesitatea respectării procedurii prealabile. Din acest motiv instanţa de apel eronat a ajuns la concluzia că reclamantul nu a respectat procedura prealabilă în partea pretenţiei cu privire la repararea prejudiciului moral.

Deși, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poștă pentru notificare Comisiei Naționale a Pieței Financiare recursul depus de Vitalie Eremia, cu expedierea în adresa acesteia a copiei recursului, fapt confirmat prin avizele de recepție DS9350100144AS și DS9350158286AS, aceasta nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință asupra recursului.

La 27 mai 2020, examinând admisibilitatea recursului depus de Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a-l respinge și a menține decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. a) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care respinge recursul.

Potrivit articolului 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele și lucrările cauzei, precum și din procedura administrativă prezentată de autoritatea publică, Colegiul atestă că, la 02 aprilie 2019, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a depus la Comisia Națională a Pieței Financiare cerere, înregistrată cu nr. 2762, prin care a solicitat furnizarea informației despre starea Fondului pentru Privatizare „Exiton-Invest”, înregistrată de Camera înregistrării de Stat de pe lângă Ministerul Justiției la 29 septembrie 1995, cu nr. 10306381, care activează în baza Licenței Comisiei de Stat pentru Piața Hârtiilor de Valoare (Licența nr. 43 din 05 octombrie 1995) și a Ministerului privatizării și administrării protecției de stat al RM (Licența nr. 55 din 12 octombrie 1995) și a bonurilor patrimoniale investite de către fondatorii trustului (f.d. 6, fila 1 din procedura administrativă).

Invocând că nu a primit răspuns în interiorul termenului legal la cererea din 02 aprilie 2019, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a înaintat prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ, solicitând prin cererea de concretizare a acțiunii din 20 august 2019:

- constatarea încălcării termenului legal de furnizare de către Comisia Națională a Pieței Financiare a informațiilor oficiale;

- încasarea din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul său a sumei de 1 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului legal de furnizare a informațiilor oficiale;

- compensarea din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 250 de lei (f.d. 18).

Fiind investită cu judecarea cauzei în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin hotărârea din 19 septembrie 2019 a admis parțial acțiunea depusă de Vitalie Eremia; a constatat încălcarea termenului legal de prezentare de către Comisia Națională a Pieței Financiare a informațiilor oficiale; a încasat din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul lui Vitalie Eremia suma de 200 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea termenului de prezentare a informațiilor oficiale solicitate; a încasat din contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare în beneficiul lui Vitalie Eremia suma de 1 500 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică; în rest, a respins acțiunea ca neîntemeiată (f.d. 29, 32-35 recto-verso).

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 29 ianuarie 2020, a casat integral hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a emis o hotărâre nouă, prin care a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Vitalie Eremia (f.d. 60, 61-69).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău instanța de recurs constată că instanța inferioară a cercetat și a stabilit responsabil starea de fapt a speței în baza tuturor probelor legal admisibile, aplicând și interpretând corect normele de drept material și procedural pertinente, motiv din care recursul urmează a fi respins.

Primordial, Colegiul învederează că procedura de contencios administrativ în prezenta speță a fost inițiată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile articolului 189 alin. (1) și (2) din Codul administrative, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform articolului 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În sensul articolului 220 alin. (1) din Codul administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Potrivit articolului 93 din Codul administrativ, (1) fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. (3) Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

La caz, instanța de recurs reiterează că, la 02 aprilie 2019, Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, a depus la Comisia Națională a Pieței Financiare cerere, înregistrată cu nr. 2762 și invocând că nu a primit răspuns în interiorul termenului legal la cererea privind accesul la informație, la 02 mai 2019, a înaintat prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ.

Articolul 24 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, în funcție de gravitatea efectelor pe care le-a avut refuzul nelegitim al funcționarului public, responsabil pentru furnizarea informațiilor oficiale, de a asigura accesul la informația solicitată, instanța de judecată decide aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu legislația, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului.

Prin prisma articolului 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de desfășurare a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

În sensul articolului 10 alin. (1) din Codul administrativ actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public..

Conform articolului 19 din Codul administrativ cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative..

Articolul 60 din Codul administrativ prevede în alin. (3) că, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

În conformitate cu articolul 166 din Codul administrativ, cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana își revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.

Potrivit art. 167 alin. (4) din Codul administrativ, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

Articolul 206 din Codul administrativ reglementează felurile acțiunilor în contencios administrativ. Așa, în sensul alin. (1) al acestui articol, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

- a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);
- b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);
- c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);
- d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

(2) Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Articolul 207 din Codul administrativ prevede modul de examinare a admisibilității acțiunii în contencios administrativ. Conform alin. (1) al acestui articol, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Totodată, alin. (2) lit. f) al aceluiași articol stipulează că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208.

Conform articolului 208 din Codul administrativ, (1) în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

(2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

(4) O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni.

(5) O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Din pretențiile formulate de Vitalie Eremia împotriva Comisiei Naționale a Pititei Financiare, la care instanța de judecată urmează să răspundă, Colegiul constată că acestea fac obiectul unei acțiuni în constatare, conform articolului 206 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ.

Astfel, instanța de recurs consideră că instanța de apel just a conchis că necesitatea de a declara inadmisibilă în totalitate acțiunea depusă de Vitalie Eremia împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, or, prin prisma articolului 208 alin. (5) din Codul administrativ, o acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

În acest sens este imperios faptul că din materialele cauzei, lucrările dosarului, procedura administrativă prezentată de autoritatea publică pârâtă și explicațiile părților litigante conținute în procesul-verbal al ședințelor de judecată rezultă că, la cererea lui Vitalie Eremia înregistrată la 02 aprilie 2019 cu nr. 2762, Comisia Națională a Pieței Financiare a inițiat procedura administrativă.

Însă, pînă la adresarea în instanța de contencios administrativ, solicitantul informației, Vitalie Eremia, nu a depus la autoritatea publică o cerere prealabilă în

constatarea faptului solicitat prin prezenta acțiune, conform prevederilor imperative ale Codului administrativ.

Din aceste considerente, acțiunea în constatare depusă de Vitalie Eremia cade sub incidența prevederilor articolului 207 alin. (2) lit. f), iar instanța de apel corect a declarat-o inadmisibilă.

Cu titlu subsecvent, Colegiul atestă că, prin cererea de chemare în judecată, Vitalie Eremia a solicitat și acordarea unor despăgubiri de ordin moral.

La capitolul dat urmează a fi evocat faptul că, prin prisma articolelor 10 alin. (2) și 60 alin. (3) din Codul administrativ, solicitantul informației în mod obligatoriu urma să înainteze autorității publice pârâte această pretenție printr-o cerere prealabilă, iar ulterior să depună acțiune în judecată.

Astfel, coroborând cadrul legal precizat circumstanțelor faptice ale speței, Colegiul conchide că Vitalie Eremia nu s-a adresat cu cerere prealabilă către Comisia Națională a Pieței Financiare, prin care să solicite constatarea încălcării termenului de furnizare a informației și compensarea prejudiciului moral prin nefurnizarea în termen a informației solicitate în temeiul Legii privind accesul la informație. Deși, dispozițiile Codului administrativ prevăd expres obligativitatea părții de a respecta procedura prealabilă în cazul constatării existenței sau inexistenței unui raport juridic și solicitării reparării prejudiciului. Cu atât mai mult că decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală constituie un act administrativ individual.

Argumentele invocate în recurs, precum că Legea nr. 982 din 11 mai 2000 acorda petiționarului dreptul adresării direct în instanța de judecată cu acțiune în cazul când furnizorul de informații nu a dat răspuns la solicitare, nu poate fi reținut ca plauzibil.

În acest sens Colegiul reține prevederile articolului 7 alin. (2) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, care stipulează că actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent. În cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat.

Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).

Colegiul învederează că, prin Codul administrativ, legiuitorul a modificat condițiile și procedura de adresare în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ. Astfel, au fost introduse prevederi noi în privința procedurii prealabile ce urmează a fi respectată până la depunerea acțiunii în instanță și care diferă de reglementările Legii nr. 982 din 11 mai 2000.

În speță, este imperios faptul că atât cererea de chemare în judecată, cât și cererea privind accesul la informație au fost depuse după intrarea în vigoare a Codului administrativ. Așa, având în vedere că în situație apare un conflict între dispozițiile Legii nr. 982 din 11 mai 2000 și Codul administrativ, care a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019, urmează a fi aplicate prevederile Codului administrativ, ca fiind ultimul act normativ adoptat.

La fel, instanța de recurs reține prevederile articolului 258 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede imperios că procedurile administrative și procedurile prealabile inițiate până la data intrării în vigoare a prezentului cod, care nu au fost

finalizate până la 01 aprilie 2019, se vor finaliza conform prevederilor legale valabile până la data intrării în vigoare a prezentului cod. Această dispoziție este valabilă și pentru procedurile prealabile inițiate după data intrării în vigoare a prezentului cod referitoare la o procedură administrativă inițiată până la data intrării în vigoare a acestuia.

Din norma precitată rezultă în afara oricărui dubiu că procedurile administrative și procedurile prealabile inițiate după 01 aprilie 2019 se vor finaliza în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Conjunctura ipotezelor descrise supra profilează justețea deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință netemeinicia recursului depus de Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie întemeiată și legală, iar argumentele invocate în recurs nu și-au găsit suport legal și factual, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității respingerii recursului depus de Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu și menținerii deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform articolului 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Vitalie Eremia, reprezentat de avocatul Sandu Grosu, împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza în contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Eremia împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la constatarea încălcării termenului legal de furnizare a informațiilor oficiale, obligarea furnizării informațiilor oficiale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Maria Ghervas